

ГРУПА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У РОЛІ ГОЛОВНОГО КРИТЕРІЮ ДОСТОВІРНОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Діяльність будь-якого підприємства неможлива без використання основних засобів. Дані об'єкти зазвичай займають велику частку в активах суб'єкта господарювання і можливо саме тому часто привертають до себе увагу наукової спільноти. Протягом останніх років предметами дослідження виступають питання не лише класифікації основних засобів, організації їх обліку на підприємствах різних галузей, а й сутності даної категорії.

Неоднозначне трактування поняття «основні засоби» пов'язане з існуванням споріднених термінів, таких як: основні засоби, основні фонди, необоротні активи, основний капітал. Дослідження спільних і відмінних рис між даними поняттями не втрачає своєї актуальності в умовах інтеграційних процесів у веденні обліку суб'єктами господарювання. Основні засоби формують матеріально-технічну базу підприємства. Від правильного та раціонального обліку основних засобів залежить процес їх відтворення, поповнення, оновлення та в кінцевому рахунку – забезпеченість підприємства конкурентно-спроможними, сучасними засобами праці.

Розвиток цього напрямку економіки залежить від своєчасного отримання надійної, достовірної, прозорої та повної обліково-економічної інформації. У зв'язку з цим, зростає роль і значення обліку основних засобів як найважливішої функції управління підприємством. Однак наразі існуючий порядок організації обліку операцій з основними засобами є досить стандартизований та спрощений, що унеможливорює отримання достовірної інформації.

Сучасна наука дуже ретельно розглядає питання обліку окремих об'єктів, в тому числі основних засобів. Це продиктовано не лише вимогами часу, а постійними змінами законодавства та інтеграційними процесами.

Категорію «основні засоби», як зазначено вище, можна розглядати з позиції капіталу, засобів праці та об'єкта обліку. Розглядаючи основні засоби зі сторони об'єкта обліку, бачимо чітке врегулювання зі сторони держави. Одним з основних актів, що регулює бухгалтерський облік основних засобів є: положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Згідно якого, основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Також слід звернути увагу на те, що ПСБО 7, розглядає основні засоби не тільки як матеріальні активи, а групу основних засобів, яка характеризується сукупністю однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів.

Виходячи з вище зазначеного, впливає те, що будь який основний засіб, має бути відображений одним об'єктом. Дана законодавча позиція значно спрощує та стандартизує облік, що на сьогодні є неприпустимим.

Враховуючи тенденції науково– технологічного прогресу можемо стверджувати, що відображення однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів суперечить достовірності бухгалтерської інформації. Відображення певної сукупності характеристик, як групу тягне за собою певні економічні процеси, які відображаються в обліку. У свою чергу, відображені в обліку економічні процеси, які стосуються безпосередньо основних засобів, мають групову оцінку, яка не відповідає реальності. Адже кожен елемент групи, змінюється та реагує на економічні зміни та процеси по різному і має відмінний кінцевий результат(стан).

Ведення обліку згідно з сучасним законодавством в розрізі основних засобів, викривлює остаточні дані, які використовуються для прийняття управлінських рішень. Що у свою чергу, зумовлює невірне відображення фінансового стану підприємства та загалом країни.

Досить значне викривлення інформації відбувається у обліку комп'ютерної техніки, що зумовлено великою кількістю технічних пристроїв, які за своєю сутністю являються однотипними, але зі сторони строку корисного використання, ціни та ремонтно придатності вони зовсім різні.

Значення критерія «група», можна побачити у наведеному прикладі: аналізуючи управлінську звітність, певна група засобів, яка відображена одним об'єктом, за даними бухгалтерського обліку, мають досить добрий стан та може приносити економічну вигоду підприємству. Якщо ж розглянути дану ж ситуацію, але відкинувши критерій «група», ми отримаємо велику кількість різних об'єктів, до яких бухгалтерський облік буде застосовуватися індивідуально, враховуючи їх властивості. У результаті чого, можемо зіткнутися з ситуацією, коли один об'єкт вже не в змозі працювати та підлягає заміні, він вже вичерпав свій ресурс. А інший своїм станом характеризує досить значну вартість та довготермінове використання. У результаті чого об'єднавши їх у групу інформація не буде відповідати дійсності.

На підставі проведеного дослідження, виявлено проблему, яка полягає у недостовірному відображенні в бухгалтерському обліку основних засобів, так як згідно нормативного регулювання дане відображення має здійснюватися за групою, що зовсім не відповідає умовам сучасному науково– технологічному розвитку. Тому, дане питання є досить актуальним на сьогодні, адже від його вирішення залежить достовірність інформації, яку надає нам бухгалтерський облік.